БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой

ҮНЭН

№ 246 (6661)
НОЯБРИИН
25
СРЕДА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ХҮДӨӨГЭЙ КЛУБ

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство ажалшадай ажабайдалай культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа туйлай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Манай орон дотор культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай—театрнууд, клубууд, кино болон библиотекэнүүдэй тоо жэлһээ жэлдэ таһалгаряагүй олошорно.

Колхозно тосхоной ажалшадай политическэ ба культурна хэмжээе дээшэлүүлгэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, илангаяа хүдөөгэй клубууд ехэ үүргэ гүйсэдхэнэ. Хүдөөгэй клуб хадаа хүдөөдэ ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин центр мүн. Үдэртөө оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэй һүүлээр һони һонин элидхэл болон лекци, агитаторай хөөрөө шагнахаяа, кинокартина гү, али уранһайханай самодеятельностиин концерт харахаяа, газетэ, журналнуудай шэнэ номернуудые уншахаяа, шатар, даамаар гү, али хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ наадахаяа үдэшэндөө колхознигууд эндэ сугларна.

Манай республикын тосхонууд болон деревнинүүдтэ клубууд олоор байтуулагданхай. Мүнөө үедэ 235 хүдөөгэй ба хоёр зуу гаран колхозно клубууд хүдэлмэрилнэ. Хүдөөгэй гү, али колхозно клубгүй али нэгэн томо һуурин газар мүнөө байхагүй.

Нютагай партийна, советскэ организацинуудай, колхозуудай правленинүүдэй зүгһөө клубуудай байдал ба хүдэлмэри тушаа, колхознигуудай политическэ, культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байдаг газарта, өөрынгөө хэрэгые мэдэдэг, тэрээндээ дурлан, үүсхэл гаргажа ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдтэй газарта клубууд культурын ёһотой гуламтанууд болонхой, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар урдаа табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Байкало-Кударын аймагай Корсаковска хүдөөгэй клубые (даагшань нүхэр Загинаев) жэшээ болгон абаад үзэе. Мүнөө тэрээнэй ажал-ябуулга КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые тайлбарилха, хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ талаар парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ колхознигуудые элсүүлхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэнхэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлэн, клуб культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин олон янзын формо болон методуудые хэрэглэнэ. Жэшээлхэдэ, клубта КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэринүүдээр, мүн ниитэ-политическэ ба хүдөө ажахын темэнүүдээр лекцинүүд уншагдана, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгонуудые тайлбарилһан харуулан ойлгуулха агитаци—плакатанууд болон лозунгнуудаар клуб шэмэглэгдэнхэй, уранһайханай самодеятельностиин коллективэй концерт ходо-доо табигдажа байдаг. Клубай хүдэлмэрилэгшэд ганса клуб доторoo концерт табилгаар хизаарладаг бэшэ, харин колхозуудай малажалай фермэнүүдтэ, тракторна бригаданuудта гаража лекци болон элидхэлнүүдые үнгэргэдэг, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые харуулдаг байна. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци клубай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые ходоо дэмжэдэг, тэдээнэй хүдэлмэридэ туһалжа, шалгажа байдаг юм. Эгээ тиимэһээ Корсаковска хүдөөгэй клуб тосхоной ажалшадай дунда хүндэтэй болобо, тэдээнэй дунда олон эдэбхитэдтэй болобо.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой клуб Сэлэнгын аймагай Жаргаланта тосхоной ажалшадай дунда алдаршаа. Тус клуб дотор ходоодоо арюун сэбэр, аятай зохид ба дулаан байдаг. Номууд болон газетэнүүд, стол дээрэхи элдэб наадануд, хүгжэмэй инструментнүүд амархаяа ерэһэн колхознигуудай, хүдөөгэй интеллигенциин мэдэлдэ байдаг. Бүхы ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хэмжээ-ябуулганууд—лекцинүүд болон элидхэлнүүд, агро-зоотехническэ кружогуудай занятинууд, колхознигуудай суглаанууд, кино харуулга гэхэ мэтэнүүд эндэ үнгэргэгдэжэ байдаг. Эндэхи газар нютагай баялигые, артелиин ниитын ажахын хүгжэлтэ ба бэхижэлгые, колхознигуудай ажана һайн байдалай, культурна хэмжээнэй ургалтые эли тодоор харуулһан хизаар оронoo шэнжэлгын музей энэ клубай дэргэдэ арбаад жэл соо хүдэлмэрилжэ байна.

Подлопатинска (Мухаршэбэр), Десятниковска (Тарбагатай) болон бусад зарим клубуудай хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй.

Республикын хүдөөгэй бүхы клубуудай эдэ клубууд шэнгеэр хүдэлмэрилдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Олон клубуудай хүдэлмэри культурын эмхи зургаануудай үмэнэ мүнөө табигдажа байгаа ехэ эрилтэнүүдтэ үшөөл харюусанагүй, хүдөөгэй ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангананагүй. Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй һаяхан болоһон республиканска зүблөөндэ хабаадагшад хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые өөһэдынгөө үгэнүүд соо тэмдэглэһэн байна.

Заиграйн, Хориин, Яруунын, Прибайкальска, Закаменай, Сэлэнгын аймагуудта хүдөөгэй ба колхозно олонхи клубууд муу байдалтай. Эдэ аймагуудта олон клубууд тон задагай байдалда оронхой, тухеэрэлгэ муутай ба дулаалагдаагүй, ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри оройдоо ябуулнагүй. Эдэнэр КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй материалнуудые тайлбарилха, хүдөө ажахые дэбжээхэ талаар парти, правительствын табиһан зорилгонуудые түргэнөөр бэелүүлгэдэ үргэн ниитые элсүүлхэ хэрэгтэ хабаадананагүй.

Хүдөөгэй клубууд яахадаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэб гэхэдэ, клубуудай хүдэлмэрилэгшэд зохихо үүсхэл гарганагүй, творческо эрмэлзэлгүйгөөр хүдэлмэрилнэ, тэдээн сооһоо зариманиинь политическэ ба ниитэ эрдэмэйнгээ талаар клубуудта хүдэлмэрилхэ хэмжээндэ хүрөөдүй байна. Нютагай партийна ба советскэ организацинууд клубна эмхи зургаануудай муу хүдэлмэритэй эбсэнэ, тэдээнэй ажал-ябуулгые һайжаруулхые оролдоногүй, клубуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлнэгүй, хүдэлмэриинь шалгаганагүй. Нютагай бюджедүүдэй талаар эдэ эмхи зургаануудые сат соонь финансировалдаггүй байһан дээрэһээ хүдэлмэриин материально-техническэ условинууд клубуудта байгуулагдаганагүй. Зарим колхозуудта колхозно клубуудай хүдэлмэрие һайжаруулгада сметээр хараалагдаһан мүнгэн зөөри ондоо тээшээ гаргашалагдана.

Республикын Культурын министерство, тэрээнэй методическа кабинет болон аймагай культурын таһагууд хүдөөгэй клубуудые һулаар хүтэлбэрилнэ, методическа ба практическа зохихо туһаламжа тэдэнэртэ үзүүлнэгүй. Һара бүри үнгэргэгдэхэ ёһотой клубна хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнууд олон аймагуудта үнгэргэгдэнэгүй гү, али доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Нютагай партийна, советскэ организацинуудай, хүдөөгэй клубуудай зорилго юуб гэхэдэ, клубуудай хүдэлмэрие эрид һайжаруулжа, эдээнине хүдөөдэ культурын ёһотой гуламтанууд болгохо зэргэтэй. Тиихын тулада хүдөөгэй клубуудые культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие мэдэдэг, тэрээндэ дурладаг, бэлэдхэл һайнтай кадрнуудаар хүсэлдүүлхэ, колхозой түрүү хүнүүдэй ба хүдөөгэй интеллигенциин дундаһаа клубуудай дэргэдэ эдэбхитэдые олоор бии болгохо, клубна бүхы түрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха хэрэгтэй. Клуб гээшэ һайнаар тухеэрэгдэһэн, дулаалагдаһан, зосоогоо аятай зохид болгогдоһон байгаа һаа ажалшадай культурнаар амарха газар боложо шадаха байна. Тиимэһээ нэтэшье хоног хойшолуулангүйгөөр, бүхы клубуудые культурна байдалтай болгохо, культурна хэрэгсэлнүүдээр тэдээнине хангаха, дулаалха, үбэлэй үедэ һаадгүй хүдэлмэрилжэ шадаха болгохо хэрэгтэй.

Мүнөө хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэридэ эгээ шухалань юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые ажалшадта тайлбарилха, артельнэ ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ, колхознигуудай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дэбжээлгэдэ колхознигуудые элсүүлхэ ябадал болоно. Хүдөөгэй ажалшадай социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр харуулха, түрүү малшадай, овощь таригшадай, механизаторнуудай хүдэлмэриин дүй дуршалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Партийна организацинуудай зүгһөө хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэрие үдэр бүри хүтэлбэрилжэ, тэдээндэ туһалжа байха гээшэ хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие амжалтатайгаар ябуулха эшэ үндэһэн мүн.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Нютагай промышленность хүдөө ажахыда туһална

РСФСР-эй Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын предприятинууд хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ продукцине ехээр бүтээн гаргана. Жэлэй эхинһээ хойшо элдэб янзын олон машинанууд, олон зэр зэмсэгүүд, тэргэ ба моринои таха, тракторта хэрэгтэй зүйлнүүд колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудта эльгээгдэбэ.

Московско, Свердловскэ, Новосибирскэ, Ростовско, Омско, Чкаловска ба бусад областьнуудай нютагай промышленностиин предприятинууд колхозууд болон совхозуудай захяагаар малажалай фермэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ мянган запарник бүтээбэ.

1954 ондо предприятинууд ехэ нарин оньһотой машина ба механизмуудые бүтээн гаргажа эхилхэ юм. Үбһэ һурилэлгын гурбан мянга хахад кранова машинануудые, трактораар шэрэхэ найман мянга хахад шаргануудые, амһарта, уһа бүлэлгын дүрбэ мянган бак, соломоор дэбисхэр гүрэхэ ба горшоочконуудые хэхэ олон машина, кукуруза тарилгын ба садово-огородно зэр зэмсэгүүдые бүтээн гаргалга түсэбэй ёһоор хараалагдана.

(ТАСС).

Хилгааһан бүд ехээр нэхэжэ гаргана

Петр Алексеевэй нэрэмжэтэ московско нарин сэмбын фабрикада пальто оёхо «Деми» ба «Московский» гэжэ драп бүдүүд ехээр гаргагдана. Сэбэр хилгааһаар инмэ янзын продукци үйлэдбэрилгын түсэб ехээр үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Бүд нэхэгшэд хилгааһан бүдүүдые нэхэн гаргалгаар ехэ амжалтануудые туйлана. Зуу шахуу эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд нормоёо үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр гансал эрхим шанартай продукци гаргадаг юм. Бүд нэхэгшэд Власова, Разгуляева, Огуречникова ба бусад жэлэйнгээ нормонуудые дүүргэбэ.

Мүнөө фабрика эрхим шанартай драп бүд жэлэй эхинэйхидэ орхо-доо дүрбэ дахин ехээр гаргана.

(ТАСС).

„Заря“ гэжэ шэнэ часы гаргадаг болобо

ПЕНЗА, ноябриин 20. (ТАСС). Үсэгэлдэр Пензенскэ часай завод эхэнэрнүүдэй зүүхэ «Заря» гэжэ сарбуугай часы хабсаргажа эхилбэ.

Предприяти дээрэ «Заря» гэжэ часы хабсаргаха үшөө хоёр конвейер бэлэдхэгдэжэ байна. 1954 ондо заводой цехүүд инмэ 16 конвейертэй болохо юм. Шухала тухеэрэлгэнүүд ба оньһото инструментнүүд бэлэдхэгдээ.

Мүнөөдэр «Заря» гэжэ түрүүшын часынууд завод соо удаан сагаар туршагдахаяа эльгээгдэбэ. Ерэхэ жэлэй эхеэр инмэ часы олоор үйлэдбэрилжэ эхилхэ юм.

Днепр мүрэн дээгүүр гараһан городской шэнэ түмэр хүүргэ Киевтэ баярай оршон байдалда нээгдэбэ. Энэ хүүргэ болзорһоо жэл урид бүтээгдэһэн байна. Тэрэ хадаа Советскэ Украинын столицын баруун эрьеын центральна хубинс городой томо промышленна район — Дарницатай холбоно. Украинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба Украинын компартиин ЦК-гэй тогтоолой ёһоор энэ хүүргэдэ тэрэнэй проект зохёохо ба бариха хэрэгтэ ехээр хабаадаһан УССР-эй Наукануудай академиин бодото гэшүүн Е. О. Патоной нэрэ олгогдобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дарницын талаһаа хүүргэ харагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Мяханай промышленностиин шэнэ предприятинууд

Мяханай промышленностиин предприятинууд арад зондо шухала хэрэглэгдэхэ продуктнуудые нилээд ехээр гаргадаг болобо. Шанагдаһан, сонгоогдоһон ба шарагдаһан колбаса, сосиска ба гахайн мяха ехээр гаргажа байна.

СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствын Главмясын начальник нүхэр Калязин ТАСС-эй корреспондент-тэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдээсэбэ:

—Мяханай томо комбинадууд Москва, Ленинград, Орси, Улан-Удэ, Днепропетровск, Петропавловск, Ростов, Свердловск болон бусад городуудта хүдэлмэрилнэ. Һайн шанартай продукцине бүтээн гаргахын тулада хүсэ ехэтэй мяханай шэнэ комбинадууд Донбассто, Уралда, Дальна Востогто, Сибирьтэ ба Украинада баригдажа байна. Москвада мяха буйлуулгын шэнэ томо завод баригдана. Дүрбэн зуун тонно гаран мяха, колбаса, хахад фабрикадууд ба бусад зүйлнүүдые үдэр соо бүтээн гаргаха юм. Продукциин шанарые дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал табигдана. Кулинарна зүйлнүүд целлофан соо, мяхан мүн хлопчатобумажна бүд соо багсалагдан уягдаха байна.

Мяханай зүйлнүүдэй ассортиментнь олон болоно. Московско мяханай комбинат мүнөө 120 янзын колбаса гаргана. Энэ предприятиин цехүүдтэ эрхим шанартай мяхан 500 ба 1000 граммаар хуби болгон багсалагдадаг юм. Семипалатинска мяханай комбинат үдэр бүри 250 мянган банка шарагдаһан мяха, амта ехэтэй консервэ үгэнэ.

Мяханай комбинадууд автомадууд болон бусад шэнэ техникэ абана. Мяха буйлуулгада таһалгаряагүй-поточно арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Хүргэлгын аппарадууд продуктнуудай хүргэтдэхэ саг болзорые арба дахин бага болгоно. Ажал ехэтэй процессүүд механизировалэгдэнэ, мяха ба мяханай продуктнуудые шэрэлгэ түсхай агрегадаар хэгдэнэ.

(ТАСС).

Худалдаа наймаанай хронико

ГУРЬЕВ. Промышленностиин, олзоборилгын кооперациин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй городской зүблөөн эндэ болобо.

Гурьевска областьдо эдеэ хоолой товарнууд нилээд ехээр бүтээн гаргагдажа байна. Мяханай комбинат, һүнэй завод, хилээмэнэй комбинат, пивэ гаргаха завод, эдеэ хоолой комбинат, загаһанай завод гэхэ мэтэ баригдана. Урало-Каспийска загаһанай трестын предприятинууд хүргэгдэһэн загаһа, консервэ, маринадууд, түрһэ ехээр гаргадаг болоо. Олзоборилгын артельнүүд овощь болон томадуудые буйлуулна.

АНАДЫРЬ. Чукоткын олон мянгаад ангуушад үнэтэ ангай олзоборилгодо гараба. Үбэлдөө Тундрада оро үсхэбэрилхэ 200 гаран бригада тэрэшэлэн байха юм. Ангуушадые болон оро үсхэбэрилэгшэдые эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудаар, атналгын зэр зэмсэгүүдээр хангахын тулада нүүдэл олон лавка байгуулагдаа. Мүнөө эдэ лавкануудай наймаашад хахад аралай холын газарнуудта элдэб товарнуудые абаашаба.

(ТАСС).

Забайкалиин автомобильна харгыгаар

ЧИТА, ноябриин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр холын районууд болохо Кырын, Акшагай ба Улётын районуудта промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые, барилгын материалнуудые, литература ашаһан 20 гаран автомашина облпотребсоюзай базаһаа эльгээгдэбэ. Автоколонно һөөргөө бусахадаа Читын ажалшадта худалдагдаха мяха, һү ба бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдые колхозуудһаа асарха юм.

Автомобильна транспорт областиин олон районуудтай холбоо байгуулхада гол шухала зүйл болоно. Забайкалиин тайгын ба талын харгынуудаар ябадал үдэр һүнигүй замхадаггүй. Ороoһо, хүдөө ажахын машинанууд болон ой модоной промышленностиин тухеэрэлгэ тээһэн грузовигууд зүг бүридэ гүйлдэдэг.

Автотранспортын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ бүхы жэлэйхидэ орходоо ехэ ашаануудые зорюулагдаһан газартань хүрэтэр зөөһэн байна. Шофёрнуудай дунда автомашинануудые заһабаригүйгөөр удаан сат соо ябуулхын түлөө мүрысөөн дэлгэрбэ.

Агролесомелиораторнуудай шэнэ зорилгонууд

Агролесомелиорациин Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай эрдэмтэдэй Соведэй үргэдхэгдэһэн заседани ноябриин 20-до Москвада боложо дүүргэгдэбэ. Тэрэ хадаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой дашарамдан научна проблемэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан байна. Поволжиин, Сибириин, СССР-эй европейскэ хубиин урда талын ба ороной бусад районуудай туршалгын станцинуудай болон научна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд заседани дээрэ байлсаба.

Эрдэмтэдэй Совет агролесомелиоративна наукые саашадань хүгжөөхэ ба хүдөө ажахыда бодото туһаламжа үзүүлхэ талаар хэмжээ-ябуулгануудые хараална.

(ТАСС).

Алтайда үбэл болобо

УСТЬ-КАМЕНОГОРСК, ноябриин 20. (ТАСС). Алтайда үбэл болобо. Һалхи бордоһон боложо, эндэ тэндэ зузаан хүр тогтобо. Зүүн Казахстанай малшад зуу мянга үлүүтэй хони, морид болон олон тоото үхэр малаа туужа хадада гараба. Хадатай газарта байхада, тала газарһаа дулаан байдаг.

Ой тайга соо ангуушадай батахан гэрнүүдэй хоолойһоо утаан дэгдэнэ. Олон зуугаад ангуушад агнахаяа гараба. Тэдэнэр хэрмэ, һолонго гэхэ мэтын үнэтэ арһатай бишыхан ангуудые барина. Уулын хүбшэ модон соо байдаг үнэтэ ангуудай нэгэн болохо булгадые агнажа эхилбэ.

Зүүн Казахстанай шэнэ барилгада ба руднигуудта хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэл хүбшэдэ эхилбэ. Электрическэ хюрөөнүүд, хүсэ ехэтэй тракторнууд, автомашинанууд шэмээ анир гүй байһан ойе сууряатуулба. Отологдоһон модо гол мүрэнэй эрьедэ абаашагдана, хабартаа тэрэнине уһаар урадхуулха юм.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА ШЭНЭ ТЕХНИКЭ ҮГТЭНЭ

Худөө ажахые механизацилгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай бүлэг сотруднигууд кукуруза ба наран сэсэг квадратно-гнездовой аргаар тариха зургаан рядтай «СШ-6А» гэжэ сеялкэ бүтээбэ.

Ороной урда зүгэй районуудта үргэнөөр хэрэглэгдэдэг энэ лэ маркын квадратно-гнездовой сеялкэ, тус машиные байгуулгын үндэһэ болоһон байна. Энэ машина газар хахалхадаа хонхорхой гаргадаг тухеэрэлгэтэй байһанаараа онсо илгарна.

«СШ-6А» сеялкые байгуулхадаа түрүүшын машинын дутагдалнууд үгы болгогдобо. Энэ машинын бүхы сошнигуудынь нэгэ доро үрһэ тарихаар зохёогдоо.

Рама дээрэ тодхогдоһон банканууд сооһоо үрһэн тарилгын дисковэ аппарадуудай туһаламжатайгаар сошнигуудта нэгэ жэгдээр орожо, клапануудай дэргэдэ адлихан хэмжээтэйгээр суглардаг байна. 70 сантиметр бүхэндэ шайбанууд-тулганнуудые гагнаһан проволоко машинын хажуугаар татаатай байна. Хонхорхой гаргадаг тухеэрэлгын узло-уловителиин проволоко дээгүүр һолжоржо ябадаг һалаа дэгээнь шайбада хүрөөд зайладаг ба рычагай юрын механизмуудай туһаламжатайгаар сошнигууд соохи бүхы клапануудые нэгэн доро нээнэ. Хахалагдаһан газар дээрэ уурхай бии боложо үрһэн борозда руу гоожоно.

Шэнэ машина «Универсал» тракторта шэрүүлэн хүдэлмэрилхэ юм. Тэрэ хадаа 4,2 метр үргэн энтэй газарта хүдэлмэрилхэ, тэрэнэй сошнигууд хоорондоо 70 сантиметр зайтайгаар табигдаха байна.

Заводто бүтээгдэһэн хонхорхой гаргадаг тухеэрэлгэ «СШ-6А» маркын бүхы сеялкэнүүдтэ бэлэхэнээр табигдажа болохо юм. Энэ тухеэрэлгэ машинын ажалай бүтээсые 30—50 процентээр дээшэлүүлхэ, мүн ажалай гаргашые 5—6 дахин хорооxo юм.

Москва шадарай колхозуудта хэгдэһэн туршалга сеялкын бүтээсэ ехэтэй байһанине харуулаа. Үдэр соо 16—18 гектарта тарилга хэгдэбэ. «СШ-6А» сеялкэ болбол томат, тыквэ, үгэрсэ тарилгада тэрэшэлэн хэрэглэгдэжэ болохо юм.

Мүнөө конструкторнууд гранулированна минеральна утэгжүүлгэ хонхорхой руу нэгэн доро оруулха нэмэлтэ тухеэрэлгые сеялкэдэ табиха талаар хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: квадратно-гнездовой зургаан рядтай «СШ-6А» гэжэ сеялкэ.

(ТАСС-эй фотохронико).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхарал хандуулха

Мухаршэбэрэй аймагай партийна конференци

Партиин аймкомой хүдэлмэри тухай тэрэнэй секретарь нүхэр О. Ш. Шадаровай тоосоото элидхэл Мухаршэбэрэй аймагай партийна конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүдые, аймагай VIII партийна конференциин тогтоолые бэелүүлэн, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрине, аймагайнгаа колхозууд, МТС-үүд предприятинууд болон эмхи зургаануудые хүтэлбэрилхэ хэрэгые партиин айком зарим тэды һайжаруулһан байна. Аймагай колхозууд мал үсхэбэрилхэ түсэбөө бүхы талаарнь дүүргэээ, ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлээ. Энэ жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрине амжалтатайгаар түгэсхэжэ, гүрэндэ таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүдэлмэриин горьтой дутуунуудые партиин аймкомой саг соонь элирүүлжэ, түргэнөөр зайсуулдаг байгаа һаань, манай аймаг бүри ехэ амжалтануудые туйлаха бүхы арга боломжотой байгаа гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглээ.

Партиин аймагай комитедэй хүдэлмэриин дутуунуудта, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта делегадуудай гол анхаралаа хандуулһаниинь һайшаалтай гээшэ.

КПСС-эй XIX съездын болон партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор партиин айком хүдэлмэрээ хүсэд шэнэдхэн табижа шадаагүй байна. Ниитын адуу малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта, ашаг шэмыень ехэ болгохо, тэрэшэлэн хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые саашадань дээшэлүүлхэ гол зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна эхин организацинуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай хүсэлэлые айком үшөө һулаар элсүүлнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд зааһан байна.

Мухаршэбэр — республикын таряанажал ехэтэй аймагуудай нэгэн юм. Аймаг болбол ороохо таряа, хартаабха, овощь, техническэ культурануудые ехээр тариха арга боломжотой. Гэбэшье, энээндэ аймагай партийна организаци гол анхаралаа хандуулнагүй, тиимэһээ эдэ арга боломжонууд тон дутамагаар ашаглагдана. Колхозууд хэдэн жэл удаагаар муу ургаса абана.

Колхозууд болон МТС-үүдые партиин айком халирхайгаар, тэдэнэй онсо өөрсэ байдалые хараадаа абангүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ партиин айком кампанейскэ ёһоор хандана гэжэ делегадууд шүүмжэлээ. Аймкомой секретарьнууд колхозууд болон МТС-үүдтэ ганса нэгэ ябуул ороод гарадаг, зарим колхозуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэриин ехэ дутуунуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэдэггүй байна. Тиимэһээ «Улаан Шулуутай», Андреевэй нэрэмжэтэ, «Комсомол», Молотовой нэрэмжэтэ (Сутай) ба бусад зарим колхозууд экономическа талаараа һула байһан зангаараа. Малажал хүгжөөхэ асуудалда партиин айком анхарал багаар табина. Тиин малай ашаг шэмэнь бага байһаар. Мал олоор гарзална, олон эхэ мал һубайрна. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэрине механизацилха хэрэг хангалтагүйгөөр табигданхай.

Кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэниие хүмүүжүүлхэ талаар партиин айком ехэ алдуу, дутуунуудые гаргана. Тоосоото үе соо аймкомой номенклатурадаородог 67 хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо парторганизацинуудай 19 секретарь һэлгэгдэһэн байха юм. Ажал хэрэгээ унагааһан, найдабарине харюулжа шадаагүй хүдэлмэрилэгшэдые партиин айком ондоо тээ абаашаад, харюусалгатай хүдэлмэридэ табидаг заншалаа орхёогүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Суулгын МТС-эй директор байһан Дашиев МТС-эйнгээ хүдэлмэрине унагааһан, хододоо архи уудаг дээрэһээ тушаалһаа гаргагдаһан юм. Гэбэшье, удангүй «Комсомол» колхозой түрүүлэгшээр тэрэ дурадхагдаа һэн. Мүнөө Дашиев колхозойнгоо хүдэлмэри һайжаруулжа шадаагүй, архидажа ябадаг зангаараа. Бэлэдхэл багатай, зохихо дүй дүршэлгүй хүнүүдые колхозой түрүүлэгшээр, парторганизациин секретаряар, фермые даагшаар томилдог ушар олон гарана. Эдэ тушаалнуудта ургажа ябаһан залуу хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа эхэнэрнүүд үсөөнөөр дэбжүүлэгдэнэ.

— Колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Бармитов, Тыхеев, Дашиев, Хандажапов гэгшэд артельнүүдэйнгээ ажал хэрэгые тон муугаар хүтэлбэрилнэ, колхознигуудай этигэл найдабарине харюулнагүй. — гэжэ нүхэр Перевалов хэлээ.—Партиин аймкомой бюро энээниие мэдэжэ байгаад, колхозуудые һайн кадрнуудаар хангаха хэмжээ абадаггүй байха юм.

Идеологическа хүдэлмэриин үшөө хангалтагүй байһан тухай нүхэд Красинский, Леонов болон бусад хэлэһэн байна. Кадрнуудай, илангаяа колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудай идейно-политическэ хэмжээе, мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлхэ тухай партиин айком анхарал багаар табина. Ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын аймагай отделениин, аймгүйсэдкомой культурын таһагай лекторнүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд лекци, элидхэлнүүдые үсөөнөөр уншана.

Колхозуудай парторганизацинуудые бэхижүүлхэ, ажахын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тэрэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тиихэдэ партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри олохон парторганизацинуудта һулаар табигданхай. Парторганизацинуудай зарим секретарьнууд хүдэлмэрээ яажа табиха, политическэ хүдэлмэрие ажахын хүдэлмэритэй хайшан гэжэ тааруулан ябуулхаяа мэдэдэггүй байха юм. Гэбэшье, тэдэниие һургаха хүдэлмэри партиин айком һулаар ябуулна. Тэдэнтэй семинарнууд үсөөнөөр, тиихэдээ үшөө яаралтайгаар үнгэргэгдэнэ. Партиин аймкомой инструкторнуудай зүгһөө тэдэндэ заабари багаар үгтэдэг байна. Тиихэдэ ажахые хүтэлбэрилхэдөө партиин айком партийна эхин организацинуудта түшэглэнэгүй.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлхэ талаар хараалагдаһан хэмжээнүүдэй һулаар дүүргэгдэжэ байһан тухай делегадууд шүүмжэлбэ.

Тэрэшэлэн аймсоведэй гүйсэдкомой хүдэлмэриин дутуунууд конференци дээрэ элирүүлэгдээ.

Конференци хадаа аймкомой хүдэлмэрине хангалтатай гэжэ тоолоод, дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа. Партиин аймкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгагдаа.

* * *

КПСС-эй аймкомой пленум боложо, партиин аймкомой секретарьнуудаар нүхэд **О. Ш. Шадаров, Ц. О. Цыбиков** ба **К. Е. Шигин** һунгагдаа.

Партиин аймкомой хүдэлмэриин дутагдалнууд хурсаар шүүмжэлэгдэбэ

Торийн аймагай партийна конференциһээ

Тоосоото үе соо хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар тус аймаг зарим тэды амжалтануудые туйлаһан байна. Энэ жэлдэ малажалые хүгжөөхэ түсэбөө аймагай колхозууд дүүргэбэ. Ороохото культурануудай муу бэшэ ургаса абтаа. Жэшээнь, Бургалтайн машинно-тракторна станциин харьяата колхозууд энэ жэлдэ ороохото культурануудай гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 11,2 центнер ургаса хуряажа абаа. Газартаряаланай нилээд ехэ хүдэлмэри механизировалэгдээ. 1953 ондо таряанай талмайн 95 процентнь тракторааp хахалагдаһан, ороохото культурануудай 84 процентнь комбайнаар хуряагдаһан байна.

Колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай зарим тэды амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, аймаг доторoo хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэхи горьтойхон дутуунуудые обёоронгүй гараха болоо хада алдуу болохо байна гэжэ элидхэл хэлэһэн партиин аймкомой секретарь нүхэр Хандажапов болон делегадууд хэлэбэ.

Машинно-тракторна станцинууд колхозно байгуулалтын индустриальна материально-техническэ база мүн. Тиимэһээ колхозно ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ МТС-үүд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Гэбэшье, эндэхи машинно-тракторна станцинууд үшөө хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө ёһотойгоор оролдоногүй. Энэ жэлдэ Бургалтайн МТС харьяата колхозуудтаа үбһэ сабшаха түсэбөө 76 процент, Торийн МТС—49 процент дүүргэв. Тэдэнэр машина техникэеэ дутуугаар ашаглана, тракторна хүдэлмэрээ шанар муутайгаар хэнэ. Сабшалангай ба бэлшээриин газарнууд ёһотойгоор һайжаруулагданагүй. Энэ ушарһаа 1953 ондо аймагай колхозуудта сабшалангай гектар бүхэнһөө дунда жэшээгээр ойроодоо 6,6 центнер үбһэ хуряажа абтаа. Тиихэдэ «Заветы Ильича» колхоз сабшалангайнгаа га бүриһөө минии 3,7 центнер, «Улаан Бургалтай» колхоз—5,5 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Ниитын малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Аймагай колхозууд 100 эхэ мал бүриһөө дунда жэшээгээр 69 тугал, 55 хурьга, 50 эшэгэ, 60 унага абаһан байна. Адуу малай ашаг шэмэнь бага зангаараа.

Энэ жэлэй арба һарын туршада һаамхай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр ойроодоо 313 литр һүн һаагдаа.

Аймаг дотор хартаабха, овощь тарилга хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнхэй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ гараабэ гэхэдэ, аймагай партийна ба советскэ органууд хүдөө ажахые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхын түлөө һулаар тэмсэнэ, машинно-тракторна станцинуудай үүргые болон харюусалгые ёһотойгоор дээшэлүүлнэгүй.

Партиин айком партийно-политическэ хүдэлмэри тоодоггүй байба. КПСС-эй аймкомой секретарьнууд нүхэд Хандажапов, Киреев, Модоров гэгшэд колхозуудта ошоходоо партийна эхин организацинуудай секретарьнуудтай хөөрэлдэдэгшьегүй, партийна хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа байһан тухай һонирходогшьегүй юм гэжэ «Заветы Ильича», Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнууд нүхэд Тарбаев, Буянтуев гэгшэд шүүмжэлбэ.

Мүн тэрэшэлэн партиин аймкомой хүдэлмэриин методэй горьтойхон алдуу, дутуунуудые конференциин олонхи делегадууд элирүүлэн шүүмжэлһэн байна.

—Колхозуудай бодото байдалые партиин аймкомой хүдэлмэрилэгшэд һайнаар шэнжэлэн үзэнэгүй. Партиин аймкомой секретарь нүхэр Хандажапов энэ жэл соо манай колхоздо ойроодоо нэгэ удаа ерээ һэн. Теэд ажал хэрэгтэймнайшье һайнаар танилсангүйгөөр, намтайшье мүртэйгөөр хөөрэлдэнгүйгөөр тэдэртээ бусаһан байха юм,—гэжэ «Путь Ленина» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Брянский хэлэбэ.

Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэг аймаг дотор муугаар табигданхай. Партиин аймкомой тоосоото үе соо колхозуудай табан түрүүлэгшэд, табан партийна организацинуудай секретарьнууд ба хэдэн олон фермэнүүдые даагшад, таряанажалай бригадануудай бригадирнууд һэлгэгдэһэн байна.

Гэхэ зуура, таряанажалай бригадануудай бригадирнуудай, малай фермэнүүдые даагшанарай семинарнууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинарнууд хаа яа үнгэргэгдэдэг байбашье, партиин аймкомой секретарь нүхэр Хандажапов семинар дээрэ нэгэшье удаа лекци уншаагүй, тэрэнэй ямараар үнгэргэгдэдэг тухай ойроодоо һонирходоггүй байба.

Аймаг дотор коммунистнуудай политическэ һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Зарим кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинууд идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Энэ дутагдал партиин аймкомой пропаганда ба агитациин таһагай, тэрэниие даагша нүхэр Шатуевай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэн дээрэһээ тохёолдобо.

Ажалшадые политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэг һулаар табигданхай. Партиин аймкомой зарим хүдэлмэрилэгшэд ехэнхидээ кабинедтээ һуугаад лэ, хүтэлбэрилхы захяа заабаринуудые үгэжэ байдаг заншалтай. Жэшээнь, партиин аймкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Шатуев эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын оронодо, ехэнхидээ телефоноор элдэб тоо мэдээнүүдые суглуулжа сагаа барадаг гэжэ делегадууд шүүмжэлбэ.

Мүн аймагай культурно-гэгээрэлэй, медицинскэ эмхи зургаануудай, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн байна.

Конференци дээрэ хамта 29 хүн үгэ хэлээ. Партиин аймкомой тоосоото үе соохи хүдэлмэрие хангалтатай гэжэ сэгнээд, конференци дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталжа абаа. Партиин аймкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгагдаа.

* * *

Партиин аймкомой эмхидхэлэй пленум боложо, партиин аймкомой секретарьнуудаар нүхэд **Г. Д. Дашиев, Д. П. Киреев, А. А. Бамбаров** гэгшэд һунгагдаба.

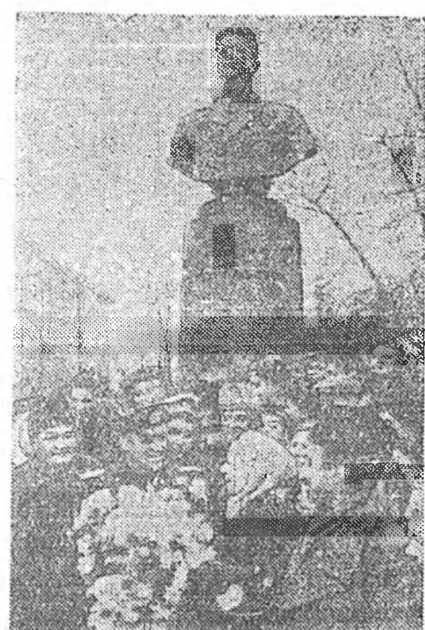

Москва. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ фашистска 40 самолёт буудажа унагааһан алдарта лётчик-истребитель, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой полковник В. И. Попковто зорюулан Самотечнэ бульвар соо табигдаһан монумент баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэбэ.

Энэ монументые Сталинска шангай лауреат скульптор Л. Кербель ба архитектор Л. Голубовский гэгшэд бүтээһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. И. Попков бүхы бүлэтэеэ хамта монументын дэргэдэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

ТҮРҮҮ АГИТКОЛЛЕКТИВ

Туранай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой эхин партийна организациин 23 агитаторһаа бүридэһэн агитколлектив эрхимээр хүдэлмэрилнэ. Энэ агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ А. С. Арзухаев агитаторнуудайнгаа хүдэлмэрие хододоо хинан шалгажа байдаг. Һаяхан тэндэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй материалаар агитаторнуудай семинар үнгэргэгдөө.

Тус колхозой агитаторнууд барандаа республиканска ба аймагай газетэнүүдые захинхай.

ХҮДӨӨГЭЙ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭШЫН ҺУРГУУЛИ

Ноябриин 10-да Кыренэй дунда һургуулиин дэргэдэ хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуули нээгдэбэ. Энэ һургуулиин 5—10 классуудта олон залуушуул һуралсажа захалба.

КОЛХОЗОЙ БАЗАР

Һүүлэй үедэ «Путь Ленина», «Гигант», Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд аймагай центрын колхозно рынок дээрэ хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр худалдана.

Базар дээрэ мяха, тоһо ба һүнэй сэнгүүд нилээд химдараа.

Д. Замбалов.

СССР-эй орденууд ба медальнууд барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. И. Чувыров СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаһан Ойн модоной промышленностиин министерствын, Хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэдтэ орден ба медальнуудые барюулба.

Ажалай Улаан тугай орден Байкальска леспромхозой мастер В. И. Мужанов, Кабанскын МТС-эй главна инженер В. И. Шайдуров, «Ажалай габьяагай түлөө» медаль Байкальска леспромхозой мастер Н. П. Ефимов, Гашейн МТС-эй главна агроном И. И. Шаманов ба бусадта барюулагдаһан байна. Мүн «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль Хандагатайн леспромхозой стрелочница А. А. Денисенко, Гашейн МТС-эй главна агроном В. А. Хуторный гэгшэдтэ барюулагдаа.

Нүхэр Чувыров шагнагдагшадые правительствын дээдэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан амаршалаа.

З. Фурашева.

Һургуулиин барилга дээрэ

Һаяхан Кяхта городой Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ бурят дунда һургуулиин байшангай барилга эхилээ. Энэ һургуули 130 хүнэй хамтын байратай, олон классуудтай, биологиин, физикын, химиин кабинедүүдтэй, физкультурын залтай ба туршалгын таһагуудтай байхаар хараалагдана.

Барилгын хүдэлмэридэ 40 гаран хүн, 2 автомашина хабаадана.

Модошо дархан нүхэр Бадмажаповай хүтэлбэрилдэг бригада барилгын модо бэлэдхэхэ ноябрь һарынгаа даалгабари Октябриин һайндэрөөр дүүргэһэн байгаа. Мүн шулуушад Д. Коротаев, К. Сметанин гэгшэд нормоёо 180—200 процент, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

В. Баторов.

ЭХЭ ОРОНДОО ЗАГАҺА ЕХЭЭР ҮГЭЕ!

Загаһашадай уялга ба хэрэг

Яруунын загаһанай заводой коллективэй абаһан социалистическэ уялга соонь жэлэйнгээ түсэбые СССР-эй Конституциин үдэр—декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 2000 центнер загаһа барижа, шэнэ 1954 оние угтаха гэжэ бэшээтэй.

Энэ үдэрнүүдтэ тус заводой загаһашад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Үбэлэй үедэ загаһа барилгын түрүү методүүдые хэрэглэн, тэдэнэр үдэр соо губшуураа мүльһэн доогуур 3—4 табижа абана. Нүхэр Невецкиин хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада ноябрь һарын түрүүшын хахад соо 250 центнер загаһа барижа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ.

Жэжэхэн нуурнууд ба гол горхонуудай, татуурнуудай загаһа бэдэрэн бариха тусхай бригадые һаяхан заводой дирекци эмхидхээ. 9 загаһашадһаа бүридэһэн тус бригада холын нэгэ нуурта ошожо, 150 центнерһээ дээшэ загаһа барижа асарба.

Нүхэр Филоновой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада загаһа бариха жэлэйнгээ даалгабарие дүүргэһээр үни болоо. Мүнөө тус бригадынхид 1954 оной түсэбөөр хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэр бүриингөө даалгабарие хоёр дахин дүүргэнэ.

Заводой загаһа тушаан абадаг пунктда үдэр бүри хэдэн арбаад центнер загаһа тушаагдана. Улан-Удэ городой ажалшадта хүргэмэл загаһа эльгээгдэжэ эхилэнхэй.

Н. Красильников.

Уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ

Манай түрэл парти ба правительство ойрын хоёр—гурбан жэлэй турша дотор ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд товараар ба эдеэ хоолой зүйлөөр элбэг ехээр хангаха зорилго табяа. Энэ хүндэтэй, харюусалгатай зорилгые бэелүүлгэдэ советскэ хүн бүхэн өөрынгөө хубитые оруулалсана.

Галуута-Нуурай загаһанай заводой (директорынь нүхэр Балдунников) загаһашад энэ талаар урдаа табигдаһан зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилэнхэй. Загаһашад хоорондоо мүрысэн, Эхэ орондоо шадаал һаа загаһа ехээр үгэхэ хүсэлтэйгөөр ажаллана. Тиин тэдэнэр загаһа бариха 10 һарынгаа даалгабарие 156 процент дүүргэв.

Нүхэр Плешковой хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада социалистическэ мүрысөөндэ хододоо түрүүлжэ ябана. Тус бригада загаһа бариха гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 273 процент дүүргэһэн байгаа һаа, ноябриин 1-дэ жэлэйнгээ даалгабари дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр жэлэй эсэс болотор 300 центнер загаһа бариха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Тэрэшэлэн бригадирнууд нүхэд Балданов, Балдушкеев гэгшэдэй бригаданууд загаһа бариха жэлэйнгээ даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээд, 1954 оной түсэбөөр ажаллажа байна.

Б. Ширеторов.

Түсэбөө уридшалан дүүргэнэ

Хойто-Байгалай аймагай загаһашад ойрын 2—3 жэл соо эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо гэһэн парти, правительствынгаа заабарие бэелүүлэн, загаһа барилгын темпые үдэр бүри шангадхажа байна.

Мүнөө жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэгшэдэй тоо загаһашадай дунда бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, октябриин 20-до жэлэйнгээ түсэбые 160 гаран процент дүүргэһэн нүхэр Власовай звено аймаг соогоо жэшээтэ ажалаараа суурхана. Тиихэдэ, «Вторая пятилетка» колхозой гэшүүд загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб 130 процент дүүргэв.

Аймагай загаһашад энэ һара соо бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, горьтой амжалтануудые туйлана.

Н. Гармаев.

Омуль ехээр барина

«Эдеэ хоолой товарнуудай үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» парти, правительствын тогтоолоор зориг жоһон Кабанскын аймагай «Байкал» гэжэ артелиин гэшүүд загаһа бариха намар-үбэлэй сезонно түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар мүрысэжэ байна.

Тэдэнэр зэр зэмсэгүүдээ һайнаар бэлэдхэһэнэй ашаар мүнөө загаһа барилга дээрэ горьтой амжалтануудые туйлана. Эндэ нүхэр К. Коковиной хүтэлбэрилдэг бригада илангаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Октябрь һара соо тус бригадынхид 120 гаран центнер эрхим шанартай омуль барижа, Кабанскын загаһанай заводто тушаагаа. Тиин һарынгаа даалгабарие холо үлүүлэн дүүргэв.

Энэ бригада мүнөө бүри эршэмтэйтээр ажаллажа байна. Мүльһэн доороһоо загаһа бариха үдэрэйнгөө нормые хододоо дүүргэнэ.

А. Бусурманов.

Үйлэдбэриин новаторнуудай үүсхэл оролдолго

Улан-Удын Пригородно районой промышленна зарим предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд 1953 оной арба һарын үйлэдбэриин программые амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ, үүсхэл оролдолгоёо гаргажа байна.

Рационализаторска ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүдһээ бүридэһэн комплексно бригаданууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, сэмбын фабрикын инженернүүд нүхэд Терехова, Жернова, техникүүд Володич, Тихановский болон хүдэлмэришэн Вельмесов гэгшэдэй үүсхэлээр сэмбэ нэхэлгын олохон станогуудта тусхай түхеэрэлгэнүүд тодхогдоһон байна. Эдэ түхеэрэлгэнүүдэй ашаар сэмбэ нэхэгшэдэй ажал нилээд хүнгэдхэгдөө, станок бүхэнэй бүтээсэ 5 процентээр дээшэлээ.

Тус бригада фабрикынгаа үйлэдбэрилдэг сэмбын шанарые улам һайжаруулхын тула шангаар тэмсэнэ, сэмбэ нэхэлгын технологие шалгажа үзөөд, хуушарһан технологие шэнэдхэн табиһан байна. Мүнөө бригадын гэшүүд штапельна волокноо хонинной шэрүүбтэр ноохотой холижо сэмбэ нэхэлгын технологие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ туршалга хэжэ байна.

Фабрикын нэхэлгын цехын зарим адли станогууд адли бэшэ бүтээсэтэй байһан юм. Техник нүхэр Тихановский бүхы станогуудай бүтээсые адли болгохо зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Уданшьегүй нүхэр Тихановский энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэв. Һаяхан тэрэнэй уралан нарижуулһан станогые туршалга һайн үрэ харуулаа. Мүнөө цехын нэхэлгын станогуудай бүтээсэ 10—12 процентээр ехэ болоо.

Фабрикын бэлэн болоһон товарнуудай цехтэ сэмбэ хатаалгын машина даалгабарита түсэбөө дүүргэлгые хангажа шададаггүй байһан юм. Техник нүхэр Володич инженер Тереховатай хамта тэрэ машинын конструкцие ба сэмбэ хатаалгын технологие тад ондоо болгоо. Тиин, хатаалгын машинын бүтээсэ 12 процентээр дээшэлээ.

Улан-Удын модоной заводой инженер нүхэр Глейзер, залуу техник Маклаков ба слесарь Есаулов гэгшэдһээ бүридэһэн рационализаторска бригада һүүлэй үедэ творческо ехэ хүдэлмэри хээ. Жэшээлхэдэ барилгын модые дүрбэн хажуу һаань харуулдадаг станок нарижуулан һайжаруулжа, тэрэнэй бүтээсые хоёр дахин дээшэлүүлээ. Энээнэй ашаар жэл соо 32.700 гаран түхэриг алмагдаха байна. Тиихэдэ «ТДС-1» маркын станогой конструкцие ондоо болгон, тэрэнэй бүтээсые 10 процентээр ехэ болгоо.

Социалистическэ мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэнэй ба рационализаторнуудай творческо үүсхэл оролдолгын ашаар тус завод модо хюрөөдэхэ жэлэй түсэбые ноябриин 6-да сүм дүүргэжэ, продукциин өөрын үные бүхы дээрэн 300 мянган түхэригөөр химдаруулаа.

Ингэжэ Пригородно районой промышленна предприятинуудай ажалай түрүүшүүл, инженернүүд ба техникүүд Эхэ оронойнгоо улам саашадаа һалбархын тула үүсхэл оролдолго ехэтэйгээр ажаллажа байна.

Л. Федорченко.

БҮХЫ КЛУБУУДЫЕ КУЛЬТУРЫН БОДОТО ГУЛАМТАНУУД БОЛГОЁ!

Хүдэлмэреэ бүри һайжаруулхабди

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум бидэнэрэй, культурын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ, иимэ хүнэтэй ба харюусалгатай зорилго табиһан байна: «Деревнидэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, клубууд болон библиотегэнүүдэй ажал-ябуулгые эдэбхитэй болгохо, кинофильмнүүдые хододоо харуулжа байха, хүдөө тосхонуудые радиофикацилгые шангадхаха, радиодамжуулгын шанаре һайжаруулха хэрэгтэй».

Партиин энэ эрилтые бидэнэр бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Аймагтахи культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудта орходоо манай Культурын байшан нилээд дээрэ условидо хүдэлмэрилнэ. Юуб гэхэдэ, Культурын байшангай байра капитальна заһабариин һүүлээр нилээд һайжарһан ба үргэдхэгдэһэн байна. Байшандамнай мүнөө кружогой хүдэлмэри хэхэ комнатонууд бии. Тэрэшэлэн духовой, струнна, домброо оркестрнүүд, баян, радиоприёмнигууд бии юм. Аймагай центрын хүдэлмэришэд, албахаагшад болон Богдариногой дунда һургуулиин багшанар Культурын байшангай урањһайханай самодеятельностиин кружогой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Байшангай дэргэдэ элидхэл, лекци болон хөөрэлдөөнүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. Лекторнүүд ажалшадта лекци уншахадаа партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдэй, СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин материалнуудай, мүн партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой удхашанарые тайлбарилдаг байха юм.

Культурымнай байшанда зарим тэды хүдэлмэри хэгдэбэшье, үшөөл дутагдалнууд бии байһаар. Манда элдэб түхеэрэлгэнүүд, илангаяа гоёолтын хэрэгсэлнүүд хомор байна. Тиимэһээ ямар нэгэн зүжэг табихын аргагүй байдаг.

И. Семириконов, Богдариногой Культурын байшангай директор.

Клубай үүргэ тон ехэ

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум хадаа манай ороной хүдөө ажахын али бүхы һалбаринуудые ойрын 2—3 жэлэй турша дотор ҮРИД ехээр дээшэлүүлжэ, арад зоной эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда түүхэй эдүүдые элбэг дэлбэг болгохо зорилго табинхай. Энэ ехэ программые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадалда хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд шухала үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ.

Энэ талаар манай хүдөөгэй клуб зарим тэды хүдэлмэри хэжэ эхилээд байна. Лекторскэ группымнай эдэбхитэй гэшүүд нүхэд Кальсин, Баранов, Смирнов, Денисов, Сиротина, Карасев гэгшэд Парти, Правительствын һүүлэй үедэ гаргаһан тогтоолнууд тухай хэдэ хэдэн лекци, элидхэлнүүдые уншаһан байха юм. Олониитын дунда ябуулагдаха бүхы ойлгуулламжын хүдэлмэриие ансашье лекторнүүд үнгэргэнэ бэшэ, мүн агитаторнууд эдэбхитэйгээр ябуулалсана. Жэшээлхэдэ, агитатор нүхэр Пчелин колхозниуудые, үйлэдбэриин түрүүшүүлые клуб дотор үлгөөтэй байһан элдэб фотомонтажууд, диаграмманууд болон хүндэлэлэй доскагай дэргэдэ урижа асараад, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэн, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Клубай хүдэлмэриин шухала формонуудай нэгэниинь урањһайханай самодеятельностиин кружогууд болоно. Энэ жэлдэ колхозой залуушуул хоёр мянгаад хүнэй хабаадалгатайгаар хорёод концертнүүдые табиһан байха юм. Тэрээнһээ гадна, советскэ уранзохёолшодой элдэб номуудаар, тэрэ тоодо манай бурят-монгол литературын үндэһэ һуури табигша Хоца Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ романаар уншагшадай конференци үнгэргөөбди. Манай клубта танцын, шатарай, литературна кружогууд хүдэлмэрилнэ.

Гэхэтэй хамта, манай клубай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон бии. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд—агроном Булдакова, ветврач Григорьева, агротехник Денисов гэгшэд манай лекторскэ группын гэшүүд тэжэ тоологдобошье, хүдөө ажахы тухай нэгэшье лекци уншаагүй. Гадна, клубтамнай хүгжэмэй инструментнүүд үгы юм.

А. Разгильдеев, Мухаршэбэрэй аймагай Подлопатинска хүдөөгэй клубые даагша.

Лекцинүүд уншагдана, концертнүүд табигдана

Мухаршэбэрэй аймагай Никольско хүдөөгэй клуб (даагшань нүхэр И. Бодров) заһабарилгаяа дүүргэжэ, клубаа үбэлдэ һайнаар бэлэдхээ. СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэри ба КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол тухай плакатанууд, фотомонтажууд гоё һайханаар түхеэрэгдэнэй.

Тэндэ элдэб темэнүүдээр лекци болон хөөрэлдөөнүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол тушаа клубта богонихон болзор соо 5 лекци, 20 хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө. Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагша, долоон жэлэй һургуулиин багша Родионова колхозниуудта лекцинүүдые һонирхолтойгоор ба олоор уншана.

Клубай Совет клубайнгаа бүхы хүдэлмэриие түсэблэжэ, өөһэдынгөө ажал-ябуулгада врачууд, багшанар болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг юм. Клубай дэргэдэхи хоровой, драматическа, шатарай кружогууд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Урањһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад клубай сцепэ дээрэ концерт, зүжэгүүдые табидаг байна.

Б. Иннокентьев.

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ ҮДЭР БҮРИ АНХАРАЛАА ТАБИХА

Герасим Андреевич Фомин Иволгын аймагай «III пятилетка» колхоздо гахайн-товарна фермые даагшаар хэдэн жэл хүдэлмэрилхэ зуураа ажалдаа муу бэшэ амжалтануудые туйлана. Байгша ондо нүхэр Фомин гахай үсхэбэрилгээр эрхим амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө хүдөө ажахын республиканска выставкэдэ хабаадалсажа, өөрынгөө амиды экспонадуудые харууһан байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Герасим Андреевич Фомин.

Л. Кочергинэй фото.

ЭРХИМ ХОНИШОН

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бальжима Цыбиктурова 12 жэлэй туршада хони үсхэбэрилгэ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Мүнөө Цыбиктурова хониной отарые даагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалдаа һайнаар хандана, даажа абаһан хонидоо һайнаар харууһална. Энэ жэлдэ нүхэр Цыбиктурова даажа абаһан 100 эхэ хониноо 110 хурьга абажа, һайнаар түлжүүлээ.

Мүн урда жэлэйхидэл адли нүхэр Цыбиктурова хонидойнгоо үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсаад байхадаа нүхэр Цыбиктурова иигэжэ мэдүүлээ:

—Түрэл партиингаа гаргаһан тогтоолые дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулхаб.

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хандалгые халуунаар угтажа, тэрээндэ харюу болгон, бүхы хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха, 100 эхэ хониноо 115 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, хонидой бусад отарынхидые мүрысөөндэ урнһан байгаа.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай танилсаад, нүхэр Цыбиктурова хонидойнгоо үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө тэмсэнэ.

Б. Будиев, колхозой комсомольско организациин секретарь.

Һанаа амар һууһанай хойшолонгууд

Энэ жэлдэ Иволгын аймагай колхозуудта, илангаяа Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа, малай тэжээл багаар абтаһан байна. Хуряалгын үедэ үбһэ ехээр гээлтэ хоролтодо ороһон, нилээд ехэ сабшалан хуряагдангүй орхигдоһон байха юм. 10 гаран гектар газарта тарингдаһан зелёнко һая болотор хуряагдангүй байжа, зарим хубинь саһанда даруулагдаа, гээлтэ хоролтодо ехээр ороо. Эдэ бүгэдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, ниитынгээ малда тэжээлэй база байгуулха тушаа колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов һанаагаа табидаггүй байна.

Энэ ушарһаа тус колхозой ниитын мал мүнөө жэлэй үбэлжэлгын эхилхэдэ бүдүүн тэжээлээр оройдоо 33,7 процент хангагдаһан байба. Мүнөө олонхи гүүртэнүүд болон отарануудай малнууд бэлшээгдэжэ, хүсэ шадалаа ехээр гээжэ байна. Малай гарзалха баримтанууд гаража эхилээ. Мүнөө малай үбэлжэлгын һая эхилжэ байхада эндэ 80 толгой үнеэд, 50 толгой тугал, 60 гаран толгой хонид, мүн бусад түрэлэй олон мал туранхай гэжэ тоологдоно. Тэдэнэр һүүлэй үедэ байрада байлгагдабашье, муугаар харууһалагдана, зүбөөр ба һайнаар эдеэлүүлэгдэнэгүй.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые тус колхоз тон муу бэлэдхэлтэйгээр, эмхигүйгөөр угтаа. Малай олонхи байранууд мүнөө хүрэтэр дулаалагдаагүй, сэбэрлэгдэжэ дизенфекцилэгдээгүй, сагаадагдаагүй байһаар. Олохон байрануудта кормушканууд, яслинууд хэгдээгүй, зариманднь хэгдэбэшье, зоотехническэ заабаринуудые сахилтагүйгөөр, таагүйгөөр түхеэрэгдээ. Энэ ушарһаа үбһэ болон бусад тэжээл малай хүл доро тараагдажа үгтөөд, зарим хубинь хог боложо, шабааһанаар гаргагдана. Үбһэ, соломо болон бусад тэжээлые малдаа буйлуулжа эдюулнэгүй. Үнн худалдагдажа абтаһан нэгэ кормозапарник һүнэй-товарна фермэ дээрэ һая тодхогдоод, үшөө ашаглагданагүй. Тэрэниие түргөөр ашаглажа эхилхын тулада колхозой правлени дары хэмжээ абанагүй.

Энэ жэлдэ колхоз гүрэнэй түсэбэй ёһоор 80 толгой тугалай, 500 толгой хонидой, 70 толгой гахайн, 500 тахяагай байха типовой байрануудые үбэлжэлгын эхилтэр баринжа дүүргэхэ ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр нэгыеньшье дүүргээгүй. Эдэ байрануудай олонхиие һая лэ барижа эхилбэ. Энэ ушарһаа ниитын мал харанхы, уйтан байранууд соо түрисэлдэжэ хононо.

Малажалай фермэнүүд болон гүүртэнүүд үбэлжэлгын үедэ хүдэлмэрилхэ хүнүүдээр мүнөө хүрэтэр хүсэд хангагдаагүй. Энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ малажал дээрэ хамта 70 хүн хүдэлмэрилхэ ёһотой аад, мүнөө оройдоо 40 гаран хүн томилогдоо. Энэ ушарһаа малшад малаа харууһалжа, эдеэлүүлжэ ба үбһэ тэжээлыень зөөжэ хаанашье хүшэхүрэнэгүй. Үбһэ, соломо болон бусад тэжээл малай үбэлжэхэ газарта эртээнһээ зөөгдөөгүй дээрэһээ мүнөө малшадай хүдэлмэри тон хүндэ болобо. Энэ колхозые хангажа байдаг Иволгын МТС үбһэ тэжээл зөөхын тулада транспорт табинагүй.

Малшадта ажалай, ажаһуудалай болон культурна зохид һайн услови байгуулагданагүй. Элидхэл, лекци, хөөрэлдөөнүүд тон үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. Колхозой партийна организаци муугаар хүдэлмэрилнэ. Коммунистка нүхэр Базарова партийна организациин секретаряар томилогдоһоор хоёр һараһаа саана болобошье, ажал хүдэлмэритэйгөө һаял танилсажа байһаар.

Партийна организациин агитаторнууд малшадай дунда политическэ ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Мүнөө эндэхи малшад хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай үшөө танилсуулагдаагүй, тиимэһээ социалистическэ мүрысөөндэ хабаадanагүй.

Малшадай дунда наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Малшадай һуралсаха гурбан жэлэй зоотехническэ курса эмхидхэгдээгүй.

Ниитынгээ малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада колхозой правлени, Иволгын МТС-эй директор дары хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Д. Цыренжапов, манай тусхай корреспондент.

Малай үүлтэр һайжаруулна

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо ниитын малай үүлтэрые һайжаруулха тушаа онсо анхарал хандуулагдана. Энэ тогтоолые бэелүүлэлсэхын түлөө Ахын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз нилээд ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Колхозой һайн үүлтэрэй азарга, буха ба хусанууд тусхай харууһалгада байлгагдана. Энэ жэлдэ тус колхоздо 150 толгой эбэртэ мал искусственнаар ороондо оруулагдаа.

Колхоз хамта дээрээ 34 толгой симментальска үүлтэрэй эбэртэ малтай юм. Ойрын 1—2 жэлэй туршада ашаг шэмэ ехэтэй малай тоо толгойе олошоруулхын тула бүхы хэмжээ абтана.

Мүн малаа дулаан байраар хангахын тула энэ жэлдэ 120 тугалай баггаха нэгэ байра, 600 хони, хурьгадай байха нэгэ байра, 60 толгой үнеэдэй нэгэ байра ба малшадай байрлаха 3 шэнэ гэр бариһан байна.

Н. Дамбаева.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хаалтатай байдаг магазин

Кударын аймагай Хужарта гэжэ нютагта Шараголой сельпогой нэгэ магазин бии юм. Тус магазинай продавец Гомбо Данзанов ажалшадай эрилтые гүйсэд хангажа шаданагүй, хүдэлмэридөө муугаар хандана. Нүхэр Данзанов магазинаа үглөөнэй 7 часта нээгээд, шоройтооһыень бага бага хамажархёод, гэртээ ябашадаг. Теэд хүнэй гэртэнь ошоогүй һаа, магазинаа ерэжэ нээдэггүй.

Продавецэй гэртэ ошожо, магазинаа нээхыень уриха гээшэ тон бэрхэтэй асуудал гэжэ эндэхи зон хэлэдэг. Юуб тэхэдэ, хүнэй гэртэнь ерэхэдэ, ехэ сухалдадаг «магазинай нээлтэтэй байхада ерэхэдэтнай яадаг юм» гэжэ харюусадаг заншалтай. Гадна, магазинаа хаажархёод агнуурида гарадаг байна.

Эд бараа асархын тулада һарадаа хоёр дахин Шараголой сельпо ошодог байбашье, ажалшадта шухала хэрэгтэй эд бараа асаржа наймаалнагүй. Энэ оной зун Калининай нэрэмжэтэ колхоз 200 литр керосинай мүнгэ тус магазинда түлэһэн байгаа. 3—4 һарын туршэ соо продавец Данзанов керосин асарнагүй. Мүн тус колхозой гэшүүд 1952 ондо 5600 килограмм уялгата түлэбэриин хартаабха энэ магазинда тушааһан байна. Нүхэр Данзанов хартаабха тушааһан мүнгэ, квитанци колхозниуудта үгөөгүй зандаа.

Шараголой сельпогой правлени тус магазинай хүдэлмэреэр һонирхоногүй.

Г. Цынгунов.

Шэнэ кинофильмнүүдые эльгээнэгүй

Ахын аймаг манай республикын эгээн холын аймагуудай нэгэниинь юм. Тиимэһээ тус аймагай ажалшадай культурна эрилтые хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой гэжэ һанамаар. Теэд, аймагай зарим колхозуудта 2—3 жэлэй турша соо кино харуулагдаагүй байһаар. Юуб гэхэдэ, республикын Культурын министерствын кинофикациин таһаг тус аймагта кинокартинануудые саг сооһь эльгээдэггүй байна.

Хаа яа эльгээхэдээшье ажалшадай хэды хараһан, хуушан картинануудые эльгээнэ. Аймцентртэхи ажалшад зунай 2—3 һара соо оройдоо нэгэшье картина хараагүй. Кинофикациин хүдэлмэрилэгшэд эндэхи ажалшадай эрилтые харадаа абанагүй, советскэ шэнэ шэнэ кинофильмнүүдые саг сооһь эндэ эльгээхэ тушаа огто һаналаа табинагүй. Тиимэһээ «Адрес неизвестен», «Белый клык» ба бусад фильмнүүд 3—4 дахин асарагдаа.

Аймцентртэхи Культурын байшангай дэргэдэ урањһайханай самодеятельностиин кружок хүдэлмэрилнэгүй, ажалшадта концерт харуулагданагүй. Тиимэһээ аймцентрын ажалшад үдэшынгөө сүлөөтэй сагые ехэнхидээ гэртээ һуужа үнгэргэхэ баатай болоно.

Н. Пронтеева.

Корейскэ арад оронойнгоо арадай ажахые амжалтатайгаар һэргээн бодхоожо байна

Хэтэрхэй ехээр зэбсэгжэһэн американска булимтарагшадта эсэргүү Корейскэ арадай героическа тэмсэл гэрээнэй алдарта илалтаар дүүрээ. Американска интервентнүүд дайн хэдэз мүнөө хүрэтэр үзэгдөөгүй варвара һүйдхэлгын методуудые Корейдэ хэрэглээ. Тэдэнэр бүхэли городууд болон тосхонуудые напалмаар шатаагаа, олон арбаад, зуугаад фабриканууд, заводууд, шахтанууд болон руднигуудые бүрин һэн усадхаа.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай ажахые һэргээн бодхоолгын, хүгжөөлгын үүехэ хэрэгые бэелүүлгэ ехэ бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдоно. Гэбэшье, корейскэ арад амжалтадаа итгэнэ, юуб гэхэдэ, тэрэниие Корейн Ажалай алдарта парти хүтэлбэрилнэ. Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын ба социалистическэ лагериин бусад оронуудай зүгһөө тэрээндэ үдэр бүри туйлай ехэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ.

Корейн һандаргагдаһан ажахые һэргээн бодхоолгодо нэгэ миллиард түхэриг һомолхо шиидхэбэри СССР-эй правительство гаргаба гэһэн мэдээсэл бүхы корейскэ арадта хизааргүй ехэ баяр түрүүлээ.

Садонско брикетнэ заводой хүдэлмэришэн новатор Рю Ен Се энэ хамшагта событида зорюулагдаһан заводской митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: «Советскэ арад манай ороние японско империализмын колониальна дарлалтаһаа сүлөөлжэһөө гадна, бэеэ даанхай, баян дэлгэр гүрэн байгуулхын түлөө тэмсэлдэмнай туйлай ехэ, үнэн сэхэ туһаламжа үзүүлээ һэн... Мүнөөдэрэй энэ баярта мэдээсэл хадаа һандаргагдаһан эхэ ороноо һэргээн бодхоожо ороһон Корейн хүдэлмэришэн ангида туйлай ехэ хүсэ ба зоригжол түрүүлнэ».

Пхеньян шадар оршодог Накранри гэжэ тосхоной таряашанай хэлэһэн үнэн сэдьхэлэй үгэнүүд дотор корейскэ таряашадай һанал бодол тон зүбөөр харуулагдаа.

Таряашадай митинг дээрэ Ли Чун Ги иигэжэ мэдүүлээ: «Мүнөөдэр хадаа баяр жаргалай үдэр, жаргалта һайхан ерээдүйдөө этигэхэ шэнэ этигэл түрүүлһэн үдэр мүн. Бомбоор һандаргагдаһан юумэнүүдэй орондо, нүхэ һүбэ болгогдоһон полинууд дээгүүр удаашьегүй гоё һайхан гэр байшангууд баригдахал, таряанай үргэн ехэ алтан ковёрнууд нэмжыжэ, бидэнэр шэн зоригто ажалайнгаа аша үрые эдлэхэлди... Үндэр ургаса туйлахын тулада бүхы шадалаараа оролдохоб, деревнинүүдые һэргээн бодхоохын тулада шэн зоригтойгоор ажаллахаб гэһэн тангариг үгэнэб».

«Советскэ Союзай ахадүүгэй туйлай ехэ туһаламжа хадаа, — гэжэ «Нодон синмун» газетэ заана,—корейскэ арадай шархануудые эдэгээхэ амидаралта хүсэн мүн. Гэхэтэй хамта, энэ туһаламжа хадаа демократическа байгуулалтые бэхижүүлхын түлөө, Корейе эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө корейскэ арадай тэмсэлдэ сэгнэшэгүй ехэ моральна дэмжэлгэ мүн».

Арадай ажахые дайнай хойто тээ һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө Корейскэ Арадай-Демократическа Республика дотор дэлгэрһэн тэмсэл хадаа Дальна Востогто эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта, тэрэшэлэн Корея тушаа шэнэ хорото аашахые һанаашалжа байгаа американска агрессорнуудтэ, тэдэнэй туһамаршаа—алууршаа Ли Сын Манда шанга сохилто мүн болоно.

Корейдэ буудалдаанай зогсоогдоһоной һүүлээр түрүүшын үдэрнүүдтэ шахтёрнууд, фабрика, заводуудай хүдэлмэришэд, түмэрзамшад болон барилгашад һэргээн бодхоолгын хүдэлмэридэ зоритжолтойгоор элсэн оробо.

Корейскэ түмэрзамшад һандаргагдаһан түмэр замуудые, хүүргэнүүдые түргэнөөр һэргээн бодхоохын түлөө патриотическа мүрысөө дэлгэрүүлээ. Ресонган мүрэн дээгүүр гараһан дүрбэн зуун метр утатай түмэр замай хүүргэ тон богони болзор соо һэргээн бодхоогдоо. Энээнэй ашаар арадай ажахыда ехэ удхашанартай Синмак — Кэсон хоёрой хоорондо түхэреэн сүүдхэ соо ябалга һэргээгдэһэн байна.

Барилгашад-түмэрзамшад Пхеньянска вокзалай һарүүл уужам байшангые хэдэхэн үдэрэй турша соо үнэһэн дээрэ бодхоогоо.

Гурбан жэлэй турша соо зогсоһоной һүүлээр бүхы Корейскэ Арадай-Демократическа Республика дотор пассажирска поезднууд августын 5-һаа эхилэн таһалгаряагүй ябадаг болоо. Энэ үдэр Пхеньянһаа поезднууд Надин гэжэ хойто порт, нэрээ мүнхэлһэн Вонсан ба дайсадай эзэмдэлгэһээ сүлөөлэгдэһэн Кэсон ошохоор гараһан байна. Ли Ге Хян гэгшэ главна инженертэй, машина бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө предприятиие һэргээн бодхоожо эхилээ. Түмэр хайлуулгын ба хатаалгын пэшэнүүдые түргэнөөр ашаглалгада оруулхые хараалһан хүдэлмэриин түсэб зохёогдоо.

Орон дотор дэлгэрһэн һэргээн бодхоолгын хүдэлмэринүүдэй туйлай ехэ далайса хадаа ехэ хэмжээнэй барилгын материал эринэ. Пхеньян шадар советскэ хирпиисын заводуудай түхэлөөр хирпиисын томо завод барингдажа байна. Энэ завод мүнөө сагай түхеэрэлгээр хангагдаха юм. Энэ предприяти жэл соо зуун миллион хүрэтэр хирпиисэ гаргаха байна. Шатаалгын пэшэнүүд хүдэлмэриин нэгэ цикл соо нэгэ миллионһоо дээшэ хирпиисэ гаргаха юм.

Пхеньян—Корейскэ арадай алдар солын энэ город ороной эгээ гоё һайхан город болохо байна. КНДР-эй правительство столицые һэргээн бодхоолгын, шэнэдхэн барилгын генеральна түсэб баталаа. Мүнөө Пхеньянай үйлсэнүүдтэ ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Пхеньянай олон мянган хүн зон үдэр бүри барилгын хүдэлмэридэ гарана. Гүрэнэй оперно театрын барилга эхилээ. Городой главна магистраль — Сталинай нэрэмжэтэ проспектдэ административна ба ажаһуудалай дүрбэ—табан дабхар гэрнүүд баригдаха юм. Проспектын тэг дунда эмхи зургаануудай, Түүхын музейн, урањһайханай галлерейн ба бусад жабхаланта һайхан байшангуудаар хүреэлэгдэһэн Центральна талмай оршохо байна.

Түрүүшын ээлжээндэ Ким Чакын нэрэмжэтэ металлургическа заводые, Намихо городтохи булад хайлуулгын заводые, Сынхоридахи цементнэ заводые, Супхунска ГЭС-ые һэргээн бодхоохо гэжэ КНДР-эй правительство шиидэһэн байна. Эдэ предприятинууд хадаа дайнай үедэ һандаргагдаһан экономикые түргэнөөр һэргээн бодхоохо, индустриие саашаданъ хүгжөөхэ гол шухала база боложо үгэхэ юм. Супхунска ГЭС ерэхэ жэлһээ эхилэн мүнөө үгэжэ байгаашадаа орходоо гурба дахин ехэ электроэнерги үгэдэг болохо гэжэ тухайлагдана. Станциин эгээ томо генераторнуудай нэгэниинь заһабарилагдажа дүүргэтдээ.

Хүдөө ажахые зохихо хэмжээнэй минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр хангахын тулада КНДР-эй правительство Хыннамска химическэ комбинадые түрүүшын ээлжээндэ һэргээн бодхоохо гэжэ шиидээ.

Текстильнэ промышленностиин предприятинуудые һэргээн бодхоолго ба шэнээр барилга амжалтатайгаар ябуулагдана. Пак Сун Сек директортэй, торго нэхэлгын фабрикада цехүүдые һэргээн бодхоолго ба механизмуудаар зэбсэглэлгэ дүүргэгдэжэ байна. Эрхим шанартай торгон бүдүүдые үйлэдбэрилгэ эхилээ. Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд баригдажа ба үргэдхэглэжэ байна.

* * *

Ороние ехэ үгырэлдэ хүргэһэн Ли Сын Манай бэеэ худалдаһан, дээрмэшэ бүлэгэй ба Уолл-стридтэхи тэдээнэй эзэдэй эзэрхэжэ байгаа Урда Корейдэ тад ондоо байдал үзэгдэнэ.

Хойто-корейскэ хэблэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, американска империалистнууд Урда Корейе дайнай газар болгоод, тэндэ 50 город ба 12.460 деревниие һандаргаһан, галдаһан байна. Сеулда тэдэнэр 785 предприяти һандаргаа.

Урда-корейскэ марионеточнэ «правительствын» зорюута багадхажа толилһон уриншалһан мэдээнэй ёһоор, дайнай үедэ американска агрессорнууд Урда Корейдэ 5 миллиард доллорой хохидол ушаруулаа. Харин булимтарагшадай ба тэдээнэй лисынмановска туһамаршадай дээрмэдэлтын политика Урда Корейн хүдөө ажахыдашье хүндэ хүшэр нүлөө үзүүлээ. Хэрбээ 1951 ондо дайнай урда тээхидэ орходоо орон дотор рисэй ургаса 20 процент хороһон байгаа һаа, 1952 ондо дахяад 50 процент бага болоһон байна.

Урда Корейн городууд болон тосхонуудта үлэсхэлэн үгырэл дэлгэрэнхэй. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сэнгүүд олон дахин ургаа. Лисынмановска «правительствын» социальна хэрэгүүдэй министерство гэтдэлэтэй зорюута багадхажа гарғаһан мэдээнүүдэй ёһоор, 1953 ондо эд товарнуудай сэн 1947 онойхидо орходоо 60 дахин ехэ байгаа.

Лисынмановска марионеткэнүүд орон дотор тохёолдоһон ядаралта хүшэр байдалые нюужа шадахаяа болинхой. «Чаю сеге» гэжэ тон реакционно газетэншье хүрэтэрөө Урда Корейдэ нэгэ миллион шахуу тонно ороһо таряанай продуктнууд дутажа байна гэжэ мэдэрхэ баатай болоһон байна. Энэ хэмжээнэй продуктнуудые бусад оронуудһаа асархын тулада 160 миллион доллар хэрэгтэй юм. Гэбэшье, манай правительствода доллар байхагүй гэжэ газетэ үргэлжэлүүлэн бэшэнэ, хэрбээ байгаашье һаань, транспортна хэрэгсэлнүүдэй үгы дээрэһээ продуктнуудые асаржа болохогүй байха һэн.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

КНР ба КНДР-эй хоорондо экономическа ба культурна харилсаанууд тухай Хэлсээн баталагдаба

ПЕКИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Синьхуа агентство дамжуулна: Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хоорондо экономическа ба культурна харилсаанууд тухай Хэлсээн эндэ мүнөөдэр баталагдаа. Хитадай ба корейскэ арадуудай хоорондо заншалта, гүнзэгы ехэ хани ёһоной харилсаануудые бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ зорилготой энэ хэлсээн хадаа бэе бэеэ зүбшөөлсэлгын ба хани ёһоной оршон байдалда болоһон хэлсээнүүдэй эсэстэ баталагдаа.

Энэ хэлсээндэ: Хитадай зүгһөө арадай Центральна правительствын Гүрэнэй Административна соведэй премьер ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай, Корейн талаһаа — Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Сен гар табиба.

Хэлсээндэ гар табилгын үедэ хитадай талаһаа: арадай Центральна правительствын түрүүлэгшэ Мао Цзе-дун, арадай Центральна правительствын түрүүлэгшын орлогшонор: Чжу Дэ, Лю Шао-ци ба Ли Цзи-шэнь, Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй түрүүлэгшэ Гао Ган, Гүрэнэй Административна соведэй премьерэй орлогшонор Дун Би-у, Чэнь Юнь, Го Мо-жо, Хуан Янь-пэй ба Дэн Сяо-пин, финансово-экономическа комитедэй түрүүлэгшын орлогшо ба гадаадын худалдаа наймаанай министр Е Цзи-чжуан, гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшонор Ли Кэ-нун ба Чжан-хань-фу, түмэр замай министрын орлогшо Люй Чжэн-цао, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын юрэнхы таһагые даагша Ван Бин-нань, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын Азиин оронуудай таһагые даагша Чэнь Цзя-кан ба Хитадай хэрэгүүдэй талаар Корейдэ һуудаг саг зуурын этигэмжэтэ Кан Е-гао гэгшэд байлсаа.

Хэлсээндэ гар табилгын үедэ корейскэ талаһаа: Корейн Ажалай партиин Центральна Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Пак Ден Ай, министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшын орлогшо Хон Мен Хи, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир, Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Тен Дюн Тхяк, финанснуудай министр Юн Гон Хым, түмэр замай министр Ким Хэ Иль, коммунальна ажахын министр Чжу Хван Соб, министрнүүдэй кабинедэй генеральна секретарь Цой Чер Хван, Корейн хэрэгүүдэй талаар Хитадта һуудаг саг зуурын этигэмжэтэ Ше Чур ба министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшын секретарь Ха Ян Чун гэгшэд байлсаа.

Хэлсээндэ гар табилгын үедэ СССР-эй хэрэгүүдэй талаар Хитадта һуудаг саг зуурын этигэмжэтэ В. В. Васьков тэрэшэлэн байлсаа.

Хитадта бүгэдэниитын һунгалта боложо байна

ШАНХАЙ, ноябрийн 21. (ТАСС). Арадай түлөөлэгшэдэй нютагай сутлаанда һунгалтын кампани үргэлжэлжэ байна. Ноябрийн 23-да Шанхайда бүхы хүн зониие шэнээр бүридхэлгэ хэгдэхэ юм гэжэ тус городой арадай правительство соносхобо. Энээнтэй дашарамдуулан, городто агитационно-олониитын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэгдэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Шанхайн олониитын организацинууд һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадалда бүхы хүн зониие элсүүлэн эмхидхэнэ. Городой профсоюзуудай совет һунгалтын кампанида хамаатай документнүүдые шудалха гэжэ профсоюзуудай бүхы гэшүүдые уряалба. Залуушуулай шэнэ-демократическа союзай шанхайска комитет, литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй ассоциаци, эхэнэрнүүдэй Бүхэхитадай демократическа федерациин отделени, мүн бусад организацинууд һунгуулиин участогуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ бүхы хэмжээгээр туһалха гэһэн уряатайгаар өөһэдынгөө бүхы гэшүүдтэ хандаһан байна.

Германска Демократическа Республикада американска тагнуулшад хоро хэнэ

БЕРЛИН, ноябрийн 21. (ТАСС). Американска тагнуулай организациин агент байһан Бруно Панцер гэгшэ Германска Демократическа Республикын гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха органуудта мэдүүлгэ хэбэ. Тэрэ мэдүүлгыень АДН агентство дамжуулаа.

1952 оной март һарада американска разведкэ намайе элсүүлээд, 3 неделиин туршада Баруун Берлиндэ тусхай һургуулида һургаба гэжэ Панцер заана. Бэлэдхэл хэһэнэйнгээ һүүлээр, Германска Демократическа Республикада дахин ошожо, тагнуулай элдэб янзын мэдээнүүдые ГДР-һээ Баруун Германида дамжуулан үгэхэ, ГДР-эй политическэ ба экономическа байдал тухай мэдээнүүдые сутлуулха, Германска Демократическа Республикын правительствые хардаһан материалнуудые тарааха гэһэн даалгабариие резидент Третнер Панцерта үгэһэн байна.

Тагнуулай хүдэлмэридэ хэрэглэгдэжэ болохо гитлеровскэ армиин урдын фашистска офицернүүд ба антидемократическа үзэл бодолтой хүнүүд тухай Третнертэ мэдээсэхэ гэһэн даалгабариие Панцер абаһан байгаа.

«Си-Ай-Си» гэжэ американска разведкэ немецкэ тагнуулай энэ организациие хүтэлбэрилөө гэжэ Панцерэй мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Баруун-германска хүдэлмэригүй хүнүүдэй протестын демонстрацинууд

БЕРЛИН, ноябрийн 21. (ТАСС). «Нейес дейчланд» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, хүдэлмэригүй хүнүүдэй протестын демонстрацинууд ноябрийн 19-дэ Нейкельн (американска сектор), мүн Шпандау, Тиргартан гэжэ районуудта (английска сектор) болобо. Демонстрантнууд хүдэлмэри ба үбэл үмдэхэ дулаан хубсаһа эриһэн байна.

„Йоркшир пост" газетэдэ Хьюлетт Джонсоной эльгээһэн бэшэг

ПЕКИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Берлинһээ ингэжэ дамжуулна:

«Йоркшир пост» гэжэ английска газетэдэ ноябрийн 18-да эльгээһэн бэшэг соогоо Кентерберийскэ сүмын ахалагша д-р Хьюлетт Джонсон Холбоото Штадуудай бактериологическа дай хэһые үнэншэжэ байһанаа дахин баталһан байна. Бэшэг соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Намда эсэргүү зэмэлэлтэнүүдые хэхынгээ урда тээ, бактериологическа дайнай үнэхөөрөө хэгдэһэниие гэршэлжэ үгэһэн документнүүдэй заримыеншье хэрбээ уншажа үзэхые оролдоо һаатнай үнэн зүб шүүмжэлэлгые английскаар ойлголгын ёһоор зүб зүйтэй байха һэн. Бактериологическа дайнай үнэхөөрөө хэгдэһые миний этигэн үнэншэхэдөө үндэһэлһэн хэдэн мэдээнүүдые би тобшоор дурсаха баатай болоноб. Эдэ мэдээнүүдые тоолобол иимэ:

1) Зүүн-Хойто Хитадта инцидентнүүдэй болоһон газарые би бэеэрээ шалгааб. Энэ хүдэлмэри хэхэдээ газар нютагыень би өөрөө шалган хараһан, тэрэшэлэн хорхой шумуулнуудай олоор үзэгдэхэдэ тэдэниие өөһэдөө усадхаһан гү, али тэдэниие усадхахын тулада тусгаар бэлэдхэгдэһэн санитарна отрядуудые дуудаһан тухайгаа хүнүүдэй хэлэһэнэй үнэн зүб байһые тодоруулхын тулада олон хүнүүдһээ асуултануудые хэһэн байгааб.

2) Пекин ба Мукдендэ эмхидхэгдэһэн научна выставкэдэ табигдаһан материалнуудай соо гэршэлһэн олон тоото баримтанууд суглуулагдаһан байна.

3) Баталан гэршэлһэн олон баримтануудые тодоруулһан элитэ ехэ бактериологууд, эрдэмтэд ба врачуудтай би хөөрэлдөөб. Тэдэнэй олонхидынь дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон хүнүүд юм.

4) Плендэ абтаһан американска хоёр лётчигууд Куин ба Инок гэгшэдэй үгөөрөө ба бэшэгээр үгэһэн мэдэрэлгэнүүд.

5) Элдэб бүхы шажан баримталдаг 410 христианска ажал-ябуулагшадай, тэрэ тоодо английска церковиин ба римско-католическа церковиин гурбан епископуудай үгэнүүдээр дэмжэгдэһэн Хитадай христианска священнигүүдэй нюдөөрөө хараһан тухайгаа мэдээсэһэн элидхэл.

6) Дээрэ дурсагдаһан лётчигуудтай хөөрэлдэһэн, тэдэнэй хашалгагүйгөөр ба үнэн зүбөөр хэлэһые баталһан, тэрэшэлэн тиимэ бактериологическа добтолгонуудай нэтые бэеэрээ үзэһэн г-н Уилфред Барчетт гэгшын гэршэлһэн гэршэлгэ.

7) Зүүн-Хойто Хитадта бүхы хорхой шумуулнуудые усадхахын тулада, гигиеническэ хэмжээ-ябуулгануудые үргэнөөр ябуулхын тулада, хүн зониие шадаал һаа олоор тарихын тулада нарин нигтаар ба үргэнөөр абтаһан хэмжээ-ябуулганууд. Хитадай бусад нютагуудта хүгжэн баларалга хангахын тулада шухала байһан имагтал эдэ хэмжээ-ябуулгануудта олон миллион мүнгэн зөөри гаргагдаһан байна.

8) Эсэстэ нютагаа бусажа ябахадаа: а) бактериологическа зэбсэг тухай г-н Ив Фаржын ба г-н Клод Руа гэгшэдэй элидхэлые; б) уласхоорондын эрхын ба Австриин каноническа эрхын профессор д-р Брандвейнер түрүүтэй юристнүүдэй уласхоорондын ассоциациин комиссиин элидхэлые; в) уласхоорондын научна комиссиин элидхэлые шэнжэлһэн байнаб. Эдэ комиссинуудай гэшүүд дээрэ дурсагдаһан лётчигуудтай, тэрэшэлэн бусад хоёр лётчигуудтай —Ф. Б. О'Нил ба лейтенант Поль Нисе гэгшэдтэй нюурааа хөөрэлдэһэн байха юм. Эдэ элидхэлнүүд соо, тусхайлбал, һүүлшын элидхэл соо олон тоото болото ба научнаар тодоруулһан баримтанууд бии. Би-Би-Си (английска радиодамжуулгын газар.—**ред.**) ба английска хэблэл, тэрэ тоодо танай газетэ эдэ элидхэлнүүдые хэрэгсээгээгүй ба эдээн тухай анир гарадаггүй байгаа.

Дээрэ хэлэгдэһэндэ американецуудай һая хэһэн мэдүүлгэнүүд зарим зэргээр нүлөөлһэн байна. Куин, О'нил ба Нисе гэгшэд бүхы мэдэрэлгэнүүдһээ мүнөө арсаха зуураа, Куинай хэлэһэнэй ёһоор, тэдэнэй мүрдэлгэ үгэхэдөө мэдэрһэн ябадал «баадхалгаар» түйлагдаһан байгаа гэжэ мэдүүлнэд. Хэрбээ тэдэнэр үнэн дээрээ баалуулжа мэдэрһэн байгаа һаа, тэдэниие үмөөрэн хамгаалхын түлөө уласхоорондын научна комиссида сүлөөтэйгөөр хандаха, тэдэндэ муугаар хандаа гэжэ мэдүүлхэ аргатай байгаа. Харин тиихын оронд, самолёдойнгоо буудуулан унахада тэрэниие хашаха зобоохо, магад буудан алажашье болохо гэжэ тэрэ һанаһан байгаа. «Тэдэнэр пистоледымни намһаа абаһанай һүүлээр тарымни бариһан ба сигарет тамхи залаһан байна. Манай харилсаан үнэхөөрөө ахадуугэй байгаа» гэжэ Инок д-р Нидхэмдэ мэдүүлһэн байха юм.

Эдэ дүрбэн хүн тиихэдэ асуулта үгэхэдөө худалаар мэдэрһэн байгаабди гэжэ мүнөө мэдүүлнэ. Теэд комиссида баһал худалаар хэлэһэн байгаа гээшэ гү. Хэрбээ тэдэнэр өөрынгөө ороной нэрые хухалан тиихэдэ худалаар хэлэһэн байгаа һаа, мүнөө сэрэгэй сүүдтэ үгэхэбди гэжэ занажа, Валли-Фордждэхи психиатрическэ больницада эльгээжэшье болохобди гэжэ занажа байха үедэ тэдэнэр дахин худалаар хэлэжэшье шадаха ха юм.

Эсэстэ, мүрдэлгэ хэхые Улаан Хэрээһэнэй уласхоорондын комитедтэ зүбшөөгдөөгүй байһан тухай таанад асууха байхат. Харюунь таанадта мэдээжэ байха зэргэтэй. Нэгэдэхеэр, уласхоорондын комитет гэдэг үнэндөө уласхоорондын болоожо шадахагүй байна. Тэрэ хадаа швейцарска бүлэг ябуулагшадһаа бүридэдэг юм. Хоёрдохёор, энэ комитет хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй муухай Освенцимдэхи үхэлэй аюулта лагериие (тэндэ 4 миллион еврейнүүд газаар хорлогдон алагдажа, галдагдаһан байгаа) шалгаһан дулдыдангибэшэ ба һэрэмжэтэй экспертнүүдэй нөөхил комитет мүн юм. Улаан Хэрээһэнэй уласхоорондын комитет лагериин хүсэд хүдэлмэрилжэ байха үедэ энэ лагериие ошожо хараһан болобошье, гомодожо болохоор юушье элирүүлээгүй байһан юм. «Дулдыдангибэшэ ба һэрэмжэтэй экспертнүүд» иимэ байнал даа.

Американска информационно албанай хэблэн гаргадаг «хэблэлдэ зорюулагдаһан бюллетеньнүүдые» үнэмшөөд һуужа болохогүй. Түүхын ба хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын ёһоор буруушаан гэмнэгдэхэ асуудалнууд тухай эндэ хэлэгдэнэ. Энэ приговорой ямар байха байһандань би һэжэглэнэгүйб. Юуб гэхэдэ, нацистска Германитай болоһон хэрэгтэ илаһандал адляар үнэн зүб ушарай илан мандажа, өөртөө зам нээхэ байһандань би этигэнэб. Энээнэй дан ехэ хохидолтойгоор түйлагдахагүйн тулада би иүтэн мүргэнэб.

Эгээн ехэ хүндэтэйгөөр,

Хьюлетт Джонсон,
Кентерберийскэ сүмын ахалагша.

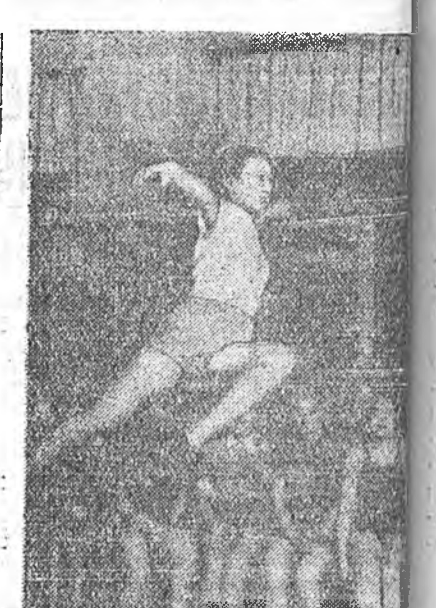

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөө ажахын техн[...] кумэй ветеринарна отделениин хоёрд[...] курсын студентка комсомолка Надеж[...] Собенникова параллельнэ брусну[...] дээрэ упражнени хэжэ байна.

А. Мантаевай ф[...]

Физкультурна вечер

Ноябрийн 21-дэ Улан-Үдын [...] дөө ажахын техникумдэ физку[...] турна вечер үнгэргэгдэбэ. Ве[...] дээрэ спортын мастер, Совет[...] Союзай чемпион П. Николаев «[...] ветскэ Союзай спортын түйлал[...] нууд» гэһэн темээр элидхэл хэ[...]

Элидхэлэй һүүлээр, физкультур[...] номернууд харуулагдаа. Мүн тех[...] кумэй эрхим спортсменүүдтэ ш[...] налнууд барюулагдаһан байна.

Удаань вечертэ зорюулагда[...] шатарай турнир эмхидхэгдээ. [...] рысөөндэ студент З. Тэлин нэгэд[...] һуури эзэлжэ, техникумэй чемп[...] ной нэрэзэргэдэ хүртөө. Хоёрд[...] һуури Г. Маласов эзэлбэ.

Ж. Борбонов

Баскетболистнуудай турнир

ПВЗ-тэй баскетбольно коман[...] нуудай хоорондо нэгэ үдэрэй у[...] залга болобо.

Эндэ баскетбольно 8 коман[...] ПВЗ-гэй «Локомотив» обществ[...] кубок абахын түлөө тэмсэһэн бай[...]

Мүрысөөнэй эсэстэ заводой н[...] дэхи командынхид илалта түйла[...]

Удаань мүрысөөндэ хабаада[...] спортсменүүдэй парад боло[...] илалта түйлаһан командада «Ло[...] мотив» обществын дамжуулгын [...] бок ба грамотанууд барюулагда[...]

А. Игумнов

Редакторай орлог[...]
Д. Л. ЛОБСАНОВ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси

ВЕНА, ноябрийн 23. (ТАСС). Мүнөөдэр Венэдэ «Дреспаркын» байшан соо Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси нээгдэбэ. Сесси дээрэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүдһээ гадна, элдэб оронуудһаа ерэһэн олон тоото айлшад байлсаба.

Жолио-Кюри, Жан Лаффит, Мао Дунь, Изабелла Блюм, Эжени Коттон, Пьетро Ненни, Икуо Ояма, Вальтер Фридрих, Илья Эренбург, Николай Тихонов ба эб найрамдалые хамгаалха уласхоорондын хүдэлөөнэй бусад элитэ ажал-ябуулагшад сессиин президиумдэ һууба. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ профессор Жолио Кюри эб найрамдалай тала баригшадай австрийска соведэй түрүүлэгшэ Брандвейнертэ үгэ үгэбэ. Тэрэ хадаа Австриин эб найрамдалда дуратай прогрессивнэ хүсэнүүдэй зүгһөө сессидэ хабаадагшадые амаршалаа.

Удаань Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Фредерик Жолио Кюри дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Жолио Кюриин үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретарь Жан Лаффит ВСМ-эй бюрогой зүгһөө сессиин хэлсэхэ зүйл тухай ба комиссинуудые байгуулха тухай дурадхал оруулаа.

Доро дурсагдаһан хэлсэхэ зүйлнүүдые сесси баталан абаа гэбэл:

1. Булта тааламжатайгаар хэлсээ хэжэ уласхоорондын арсалдаанууд ба конфликтнуудые (корейскэ ба германска проблемэнүүдые гүримнүүлгэ, водородно бомбо ба хүн зониие олоор хюдаха бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хорихо, буу зэбсэг хороохо гэхэ мэтэ) шиидхэхын тулада хэгдэхэ ёһотой ябуулганууд.

2. Эб найрамдалые хамгаалхын тулада бүхы дэлхэйн уулзалга үнгэргэхэ тухай дурадхал.

Сесси болбол гурбан комисси байгуулха гэжэ шиидхээ гэбэл:

Хэлсэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктда хамаатай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэ политическэ, хэлсэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктда хамаатай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэ эмхидхэлэй ба 1954 ондо бэелүүлхээр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй культурна талаар хараалһан элдэб хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэхын тулада культурна асуудалнуудай талаар комиссинууд байгуулагдаа.

Хитадта промышленна предприятинуудые барина

ПЕКИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын тон томо предприятинуудай нэгэн-Аньшаньска металлургическа комбинадта үйлэдбэриин шэнэ объектнүүдые ашаглалгада оруулха бэлэдхэлэй хүдэлмэри амжалтатайгаар хэгдэнэ. Хитадай түүхэдэ анха түрүүнээ энэ комбинат трубануудые бүхэлеэрнь шудхан гаргадаг болоо.

Корейскэ арад оронойнгоо арадай ажахые амжалтатайгаар һэргээн бодхоожо байна

(Түгэсхэл)

Урда Корейн хүн зоной угырэл ядаралда ороошье һаань, Ли Сын Манай бүлэгэйхид арад зониие тоножо үргэлжэлһөөр. Таряашадһаа 265 ондоо элдэб налогууд, тэрэ тоодо «социальна хэрэглэмжэдэ үгтэхэ рис», «засагай нютагуудтахи административна органуудай гаргашануудые бүтүүлхэ налог» гэхэ мэтэнүүд оролсоно.

Арад зоной мүнгэн зөөриие хулгайлалта, эдилгэ абаха ябадал, хонжоо наймаа эрхилэлгэ ба һанхай мүнгэн зөөри хулгайлалга лисынмановска «правительствын» дээдэ ба доодошье зэргын чиновнигуудай дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Ли Сын Ман өөрөө тонуул хэжэ ба хонжоо наймаа эрхилжэ, гансахан үнгэрэгшэ жэл соо 60 миллиард вон олоо гэжэ «Минчжучосон» газетэ мэдээсэһэн байна.

Хубсаһа хунаргүй болоһон, туража үхэхын түйлдэ хүрэһэн таряашад өөһэдынгөө деревнинүүдые орхёод, зуһэмэг хилээмэ бэдирэжэ онохо баатай болоно. Лисынмановска «правительствын» газартаряалангай министрын мэдэрһэнэй ёһоор, түргэн туһаламжа хэрэгтэй болоһон хүн зоной тоо Урда Корейдэ мүнөө үедэ 9,5 миллионло хүрэһэн байна.

Урда-корейскэ «Сеул синмун» газетэ һаяхан статья толилбо. Корейн урда зүгэй жэрэй хүнүүдэй ядарал зоболон тухай тус статья дотор хэлэгдэнэ. «Урда Чола провинциин, Дансен уездын Мяхвадон тосхоной таряашан Цой Юн Дя гэгшэ,—гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ,—үлэсэжэ зобохоодоо тэсэжэ ядаад, мышьяк уужа үхэбэ. Тэрээнэй һамганиинь, дүрбэн үхибүүдынь хэды хоноһоон хойно туража үхөө». Иимэрхүү баримтанууд Урда Корейдэ үдэр бүри үзэгдэнэ, тэдээнэй тоо үлэрһөө үдэртэ олошорно.

Корейдэ эблэрэлгын баталагдаһанай һүүлээр американска зонхилхы бүлэгүүд «харилсан хамгаалалгын договорые» Урда Корейдэ яаралтайгаар баадхажа, Урда Корейе американска сэрэгэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй база болгоо. Ли Сын Манда шэнэ үгэльгэ үгтэхэнь гэгдээд, тэрээн тухай американска хэблэл США-тэй зүгһөө Урда Корейдэ шэнэ «туһаламжын» үгтэхэ болоһон тухай хашхаржа захалһан байна. Энэ үгэльгын ямар зорилготой байһыень доро дурсагдаһан баримтанууд харуулжа үгэнэ. «Чосон ильбогой» мэдээсэһэнэй ёһоор, лисынмановска «правительство» США-гэй үгэхэ мүнгэн зөөриин ехэнхиие (70 шахуу процентыень) стратегическэ барилгануудые хэлгэдэ, шоссейнэ ба түмэр харгы замуудые барилгада, портнуудые үргэдхэлгэдэ, дайнда хэрэглэгдэхэ түүхэй эдүүдые США-һаа асаралгада гаргашалха гэжэ шиидэһэн байна. Промышленностиие «һэргээн бодхоолгодо» мүнгэн зөөриин оройдоо 25 процентнь һомологдоно.

Һэргээн бодхооһо гэһэн шалтагаар урда-корейскэ промышленностиин бүхы шухала һалбаринууд американска монополинуудай гарта ороһон байна. Хойто-корейскэ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, американска баяшуул электрическэ общество гэгдэдэгые байгуулан, электростанцинуудые гартаа абаа. Американска монополистнууд нефтяной компани ба далайда тамаралгын общество бии болгоо. Канвон провинцидахи Сандон гэжэ ба Хойто-Кенсан провинцидахи Тарсан гэжэ тон томо вольфрамай рудингууд, алтанай тон томо арбан приискнүүд, нүүрһэнэй шухала газарнууд «гүрэнэй» предприятинууд гэжэ нэрэтэй болгогдоод, хамтадаа ашаглаха гэһэн шалтагаар американска баяшуулай гарта үгтэһэн байна.

* * *

Корейскэ арад Корейскэ Арадай-Демократическа Республикые һэргээн бодхооһо зуураа, өөһэдынгөө эхэ орониие эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэнэ.

Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн өөрынгөө алдарта Эхэ орониие һалбаруулан мандуулхын түлөө тэмсэлдэнь корейскэ арадые дэмжэнэ, шэнэ амжалтануудые хүсэнэ.

Г. Егоров.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Франц Шуберт» (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал «Новости дня» № 56.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «У них есть родина» (10 ба 12 ч.), «Серебристая пыль» (14, 16, 18 ба 22 ч.), «Поезд идёт на Восток» (22 ч.), киножурнал «Восточная Сибирь» № 41.

«ХРОНИКА» кинотеатрта — «Храб[...] Пак» (12 ч.), «Последний табор» (15, 17, 19 ч. 30 м. ба 21 ч.), хи[...] саанахи фильм (22 ч. 30 м.), спортивнэ фильм (18 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00686. Типография отдела издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.